

Tržište rada u BiH u 2011. godini

Januar 2012

Sadržaj

1. Struktura ponude i potražnje	3
1.1. Ponuda	3
1.2. Potražnja	4
2. Struktura oglasa	5
2.1. Vrsta zaposlenja	5
2.2. Stručna sprema	6
2.3. Radno iskustvo	6
2.4. Poznavanje rada na računaru, stranog jezika i ostali uslovi	7
3. Plate	7
3.1. Prosječne plate u BiH prema podacima portala Plata.ba	7
4. Aktivnosti portala Posao.ba	9

- U 2011. godini putem portala Posao.ba posao je pronašlo više od 7000 osoba.
- Na Posao.ba oglašeno je više od 9000 oglasa i registrovano više od 26. 000 biografija.
- U prethodnoj godini najviše se tražili komercijalisti (prodavači, trgovci), IT programeri i developeri, administrativni radnici, računovođe, knjigovođe, finansijski službenici te ugostiteljski radnici.
- Poslodavci najčešće tražili poznavanje rada na računaru i znanje engleskog jezika.

1. Struktura ponude i potražnje

1.1. Ponuda

Top 10 **najtraženijih zanimanja** u 2011. godini su:

1. Komercijalisti, prodavači, trgovci
2. IT programeri i developeri
3. Administrativni radnici
4. Računovođe, knjigovođe, revizori, finansijski službenici
5. Ugostiteljski radnici
6. Mašinski inženjeri i tehničari
7. Menadžeri, poslovođe, voditelji
8. Zdravstveni radnici
9. Marketing i PR menadžeri
10. Kreditni službenici

Prilikom analize ponude i potražnje, kategorija Državna služba i uprava nije uzeta u obzir zbog specifičnosti raspisivanja konkursa i širokog spektra zanimanja koji se traži u ovoj oblasti. Ova kategorija je u 2011. godini imala najviše oglašanih pozicija, međutim, zbog već spomenutih razloga, posmatrana je odvojeno od ostalih kategorija.

U 2011. godini evidentirano je smanjenje broja oglasa za 10% u odnosu na 2010.

Kategorije sa najviše oglašanih pozicija u 2011. godini bile su:

- Komercijala i prodaja (17,52 %)
- Informatika - software (7,31 %)
- Administrativne usluge (4,51 %)
- Ekonomija i finansije (4,05 %)
- Ugostiteljstvo (3,82 %)

Kada poredimo potražnju za radnicima u 2011. i prethodnoj godini, najveći pad broja oglasa u odnosu na 2010. desio se u kategorijama:

- Pravo (66,47 %)
- Obrazovanje (53,38 %)
- Menadžment i upravljanje (36,28 %)
- Građevinarstvo (29,92 %)

Najveći porast broja oglasa u odnosu na 2010. zabilježen je u kategorijama:

- Bankarstvo (74,11%),
- Informatika - software (58,82 %),
- Proizvodnja (51,31%),
- Elektrotehnika i mašinstvo (26,04%).

Kategorije deficitarnih zanimanja u 2011. godini (gdje je postojala ponuda poslova, ali je nedostajalo kadra za popunjavanje tih pozicija) bile su:

- Arhitektonske usluge
- Biotehnologija i farmacija
- Informatika
- Ugostiteljstvo

Kategorije suficitarnih zanimanja u 2011. godini (gdje je potražnja za poslovima bila velika, a ponuda mala) bile su:

- Administrativne i slične usluge
- Transport, skladištenje i logistika
- Policija i zaštitarske usluge
- Turizam
- Osiguranje

Indeks se dobija kada se uporedi broj oglasa i broj biografija u jednoj kategoriji. Deficitarne kategorije zanimanja imaju indeks iznad 100, a suficitarne ispod 30.

1.2. Potražnja

U 2011. godini više od 26.000 posloprimaca registrovalo je svoju biografiju na Posao.ba, što je za 7 % manje nego u 2010. godini. Zaključno sa krajem godine baza portal Posao.ba obuhvatila je više od 160.000 biografija.

Posloprimci su najviše bili zainteresovani za poslove u kategoriji Komercijala i prodaja, Administrativne usluge, Ekonomija i finansije, Bankarstvo i Marketing i PR.

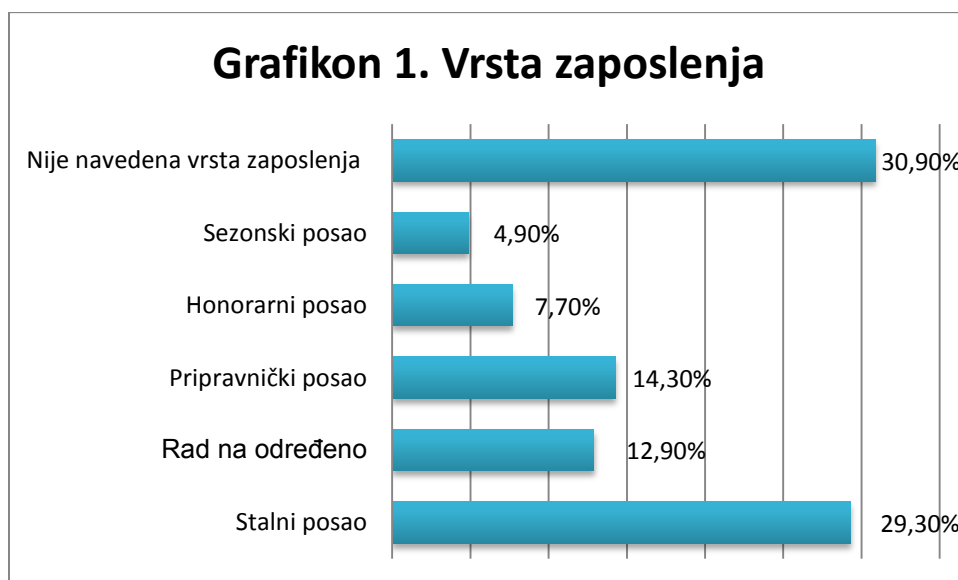
U prošloj godini u prosjeku je bilo 49 prijava na jedno radno mjesto. Mjesečno je zabilježeno oko 12.000 prijava za oglašena radna mjesta, a u prosjeku je u jednom mjesecu 5500 osoba apliciralo na oglašena radna mjesta. Najviše posloprimaca apliciralo je na oglase iz kategorije Bankarstvo, zatim Administrativne usluge, Transport, Skladištenje i logistika, Komercijala i prodaja i Turizam.

2. Struktura oglasa

Poslodavci su u protekloj godini kao uslov za zaposlenje najviše navodili informatičku pismenost i poznavanje stranog jezika, najčešće engleskog.

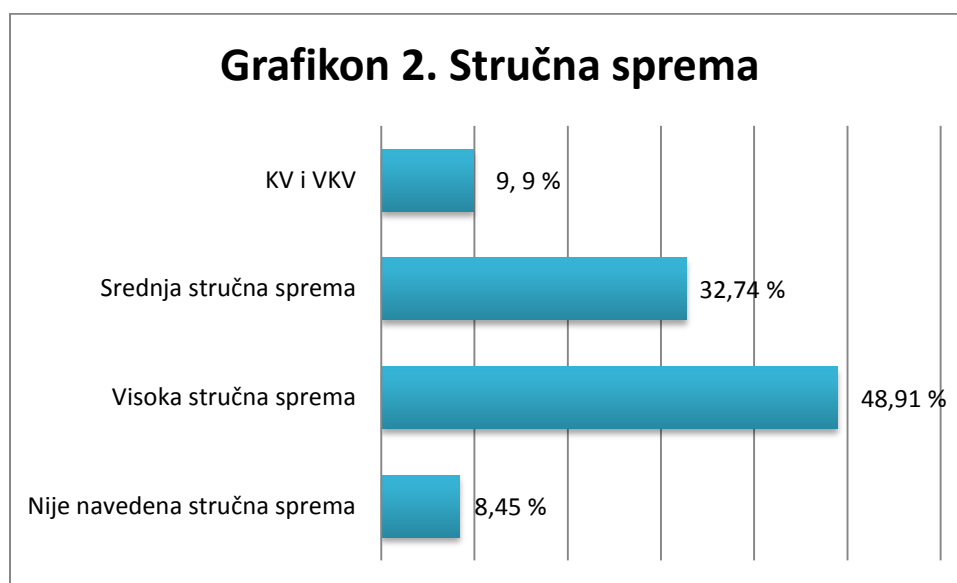
2.1. Vrsta zaposlenja

U najviše slučajeva poslodavci u protekloj godini nisu navodili vrstu zaposlenja u oglasima za posao, čak u 30,9% oglasa. U 29,3% oglasa nudio se stalni posao, a u 12,9% - rad na određeno. Pripravnički posao ponuđen je kandidatima u 14,3% oglasa, iako se u većini slučajeva radilo o oglasima u kategoriji Državna služba i uprava. Za honorarni rad objavljeno je 7,7% konkursa, a sezonski poslovi nudili su se u 4,9% oglasa na Posao.ba.

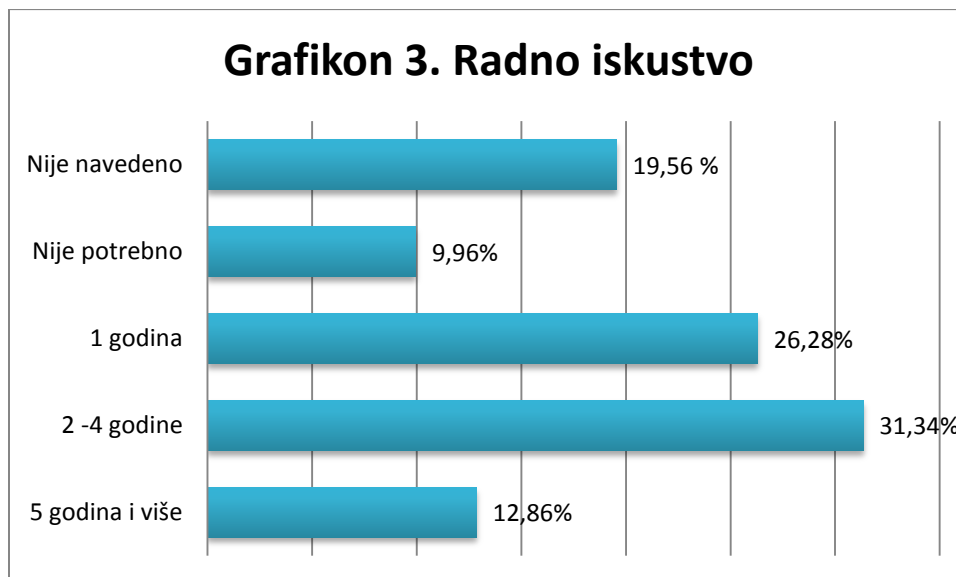
2.2. Stručna sprema

Poslodavci su putem portala Posao.ba u 2011. godini najčešće tražili osobe sa srednjom (32,74%) i visokom stručnom spremom (48,91%). KV i VKV radnici traženi su u 9,9% oglasa, a potrebno obrazovanje nije navedeno u samo 8,45% oglasa.

2.3. Radno iskustvo

Kandidati sa 2 do 4 godine radnog iskustva najčešće su traženi u protekloj godini (31,34%), zatim oni koji imaju jednu godinu radnog iskustva (26,28%). U 19,56% konkursa za posao nije navedeno da li je potrebno radno iskustvo za određenu poziciju, a u 12,86% traženi su kandidati sa 5 i više godina radnog iskustva, što se uglavnom odnosilo na konsultantske poslove, poslove za koje su potrebni eksperti za rad na određeno, savjetnike, pozicije u višem menadžmentu te inženjere na projektima. Poslodavci nisu zahtijevali radno iskustvo u 9,96% oglasa.

2.4. Poznavanje rada na računaru, stranog jezika i ostali uvjeti

Poznavanje rada na računaru istaknuto je kao uvjet u čak 83% oglasa, a strani jezik je bio neophodan za zaposlenje u 81% konkursa za posao, a uglavnom je tražen engleski jezik. Posjedovanje vozačke dozvole i vozačko iskustvo poslodavci su zahtijevali u 32 % oglasa i to uglavnom za poslove na terenu, kao što su prodajni poslovi te, svakako, poslovi u kategoriji Transport, skladištenje i logistika.

U određenim oglasima poslodavci su također tražili od kandidata spremnost na prekovremeni rad (8%) te spremnost na rad na terenu (12%).

3. Plate

3.1. Prosječne plate u BiH prema podacima portala Plata.ba

Portal Posao.ba je u mjesecu julu 2010 pokrenuo novi servis Plata.ba – istraživanje plata na stranici www.plata.ba. Ovaj servis pokazuje prosječne plate u BiH i omogućava poređenje plata prema pozicijama, spolu, obrazovanju, godinama, tipu i vlasništvu kompanije te regiji. Zaključno sa polovinom januara 2012. u istraživanju je učestvovalo oko 19.300 ispitanika iz cijele BiH.

Prema rezultatima istraživanja, najvišu platu u BiH u 2011. godini imale su osobe zaposlene na pozicijama u višem menadžmentu, a najnižu osobe zaposlene na pomoćnim i niskokvalificiranim poslovima, određenim zanatskim poslovima te radnici u trgovini i proizvodnji.

Najplaćenije pozicije u 2011. godini (prosječna mjesečna plata) prema podacima Plata.ba (izračunate vrijednosti dobijene su na osnovu podataka unesenih od januara 2011. godine do januara 2012. godine. Izračunat je prosjek plata po pozicijama za različite kategorije i na osnovu unosa iz svih gradova BiH) :

1. Country Manager (4285 KM)
2. Direktor sektora u bankarstvu (2730 KM)
3. Izvršni direktor (viši menadžment) (2493 KM)
4. Direktor prodaje (2364 KM)
5. Marketing direktor (2313 KM)
6. Ekonomski/finansijski menadžer (2163KM)
7. Menadžer prodaje farmaceutskih proizvoda (2079 KM)
8. Regionalni menadžer (viši menadžment) (2050 KM)
9. Pravni zastupnik (2024 KM)
10. IT menadžer (1997 KM)

Najmanje plaćene pozicije u 2011. godini (prosječna mjesečna plata) prema podacima Plata.ba:

1. Obučar (422 KM)
2. Higijenski radnik/ Poljoprivredni tehničar (450 KM)
3. Krojač (458 KM)
4. Čistač (474 KM)
5. Konobar (487 KM)
6. Sobarica (495 KM)
7. Kasir (499 KM)
8. Hostesa / Au Pair čuvanje djece (500 KM)
9. Točilac goriva (511 KM)
10. Šanker (514 KM)

Ipak, istraživanje pokazuje da notari u BiH imaju daleko najbolju zaradu tokom godine, međutim, zbog specifičnog načina poslovanja notara, njihova primanja nisu poređena sa primanjima na ostalim pozicijama. Istraživanje je pokazalo da notari u prosjeku mjesečno zarade čak 11.269 KM.

4. Aktivnosti portala Posao.ba

Najpoželjniji poslodavac u BiH

Portal Posao.ba u aprilu je proslavio osam godina postojanja te tom prilikom dodijelio specijalna priznanja kompanijama koje su u istraživanju izabrane za najpoželjnije poslodavce u BiH od strane korisnika portala. To je već peta godina zaredom da portal Posao.ba provodi istraživanje o najpoželjnijim poslodavcima u BiH.

Drugi Virtualni dan karijera i znanja

Posao.ba od 05. do 12. oktobra sa partnerima MojPosao.net (Hrvatska) i Infostud.com (Srbija) organizovao je drugi Virtualni dan karijera i znanja koji je povezo tržište rada i edukacije u tri zemlje. Nakon veoma uspješnog sajma održanog u oktobru 2010, organizatori su nastavili saradnju u vidu Virtualnog dana karijera i znanja 2011. Cilj projekta je jačanje međusobne saradnje kompanija i edukativnih ustanova sa ovih prostora, ali i poticanje mobilnosti na tržištu rada. Na sajmu se predstavilo 50 najuspješnijih kompanija i edukativnih ustanova sa preko 250 otvorenih radnih mjesta i edukativnih programa.

Najpoželjniji poslodavac za osobe sa invaliditetom u 2011. godini

Inicijative preživjelih od mina (IPM), Centar za razvoj i podršku (CRP) Tuzla i portal Posao.ba realizovali su kampanju Poslodavac godine za osobe sa invaliditetom. Poslodavci koji zapošljavaju osobe iz ove kategorije imali su priliku da se prijave na konkurs, nakon čega je stručna komisija na osnovu unaprijed utvrđenih kriterija izabrala pobjednike. Pobjednicima su uručena specijalna priznanja na svečanoj ceremoniji koja je održana 3. decembra, na Međunarodni dan osoba sa invaliditetom. Promocijom poslodavaca koji zapošljavaju osobe sa invaliditetom želi se pokazati dobra praksa poslovanja koja omogućava jednak pristup pri zapošljavanju i na radnom mjestu, te podići svijest ostalih poslodavaca o sposobnostima i mogućnostima osoba sa invaliditetom da ravnopravno učestvuju na otvorenom tržištu rada. Projekat je podržan i od strane Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom FBIH.

YEP

Kao partner na projektu zapošljavanja mladih YEP, portal Posao.ba je tokom 2011. godine nastavio organizovati dane zapošljavanja u BiH. U okviru dana zapošljavanja za mlade ljude održane su radionice o zapošljavanju te su predstavljena otvorena radna mjesta na koja su mogli direktno aplicirati. Program „YEP Dani zapošljavanja“ dio je Projekta zapošljavanja mladih YEP. Projekat je finansiran od Švicarske agencija za razvoj i saradnju (SDC) i Austrijske agencije za tehničku saradnju (ADC), a implementira ga njemačka kompanija GOPA.

Business Makeover

Sparkasse Bank i portal Posao.ba pokrenuli su kampanju Business Makeover, prvi projekat zapošljavanja koji se realizovao na društvenoj mreži Facebook. Jedini uslovi za učešće u ovom projektu bili su da kandidati budu državljani BiH, imaju više od 18 godina te da su nezaposleni. Prijave su se vršile slanjem video klipa portalu Posao.ba ili Sparkasse banci ili postavljanjem na Facebook profil Business Makeovera. Kreatori četiri najoriginalnija klipa (sa najviše Facebook lajkova) dobili su priliku za izradu mini projekta, a samo dva kandidata na osnovu istog i priliku za potpuni BUSINESS MAKEOVER (obuka za nastup na intervjuima, edukacija, savjetovanje, novi profesionalni imidž). Ova dva kandidata dobila su priliku i za probni rad u trajanju od 3 mjeseca, a jedan od kandidata je zadržao posao stupanjem u stalni radni odnos.